

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΟΤΑΝ Ο ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ ΗΡΘΕ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

ΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΚΟΠΙΑΝΩΝ ΚΑΙ Η ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Το παρακάτω απόσπασμα είναι από τα επίσημα αρχεία του πρώην Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας Χρήστου Σαρτζετάκη. Αναφέρετε στην περίφημη επίσκεψη του στην Αυστραλία το 1988. Είναι πολύ ενδιαφέρον σήμερα να ξέρουμε, το τι έγινε ή τι επικρατούσε τότε σε διεθνές επίπεδο όσον αφορά το Σκοπιανό. Να επενθυμίσω ότι τότε δεν είχε ακόμα γίνει η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας ενώ στο εσωτερικό της Ελλάδας ήταν η εποχή με τα γνωστά προβλήματα υγείας του Ανδρέα Παπανδρέου, η σχέση με την Δήμητρα Λιάνη και το σκάνδαλο Κοσκωτά. Το κείμενο είναι ακριβώς όπως το παρουσιάζει ο κος Σαρτζετάκης.

«Το 1988 έωρτάζοντο τα 200 χρόνια από της ίδρύσεως του Αυστραλιανού Κράτους. Κατά τους έορτασμούς την Ελλάδα έξεπροσώπησεν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Χρήστος Α. Σαρτζετάκης. Η τοιαύτη ελληνική συμμετοχή συνεδυάσθη με τα εγκαίνια Έκθεσεως με θέμα «Αρχαία Μακεδονία», περιλαμβανούσης αρχαιολογικά εύρηματα από την Μακεδονίαν, εις τὸ «Μουσείον Βικτωρίας» τῆς Μελβούρνης. Ἡ Έκθεσις εἶχεν ὀργανωθῆ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ καὶ τελοῦσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος καὶ ἐπρολόγησε βαρῦτιμον τόμον, τὸν ὁποῖον τὸ ἴδιον Ὑπουργεῖον ἐξέδωσε διγλωσσον, εις ἑλληνικὴν καὶ ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Αρχαία Μακεδονία Ancient Macedonia» (Ἀθήνα, 1988), περιλαμβάνοντα εἰσαγωγικὰς ἐπιστημονικὰς μελέτας καὶ πλήρη κατάλογον ὄλων τῶν ἐκθεμάτων μετὰ ἀναλυτικῶν ἐπεξηγήσεων.

Τὰ εγκαίνια τῆς Έκθεσεως αὐτῆς ἐγίναν τὴν 24ην Νοεμβρίου 1988 ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Ελληνικῆς Δημοκρατίας, παρισταμένων τοῦ Αυστραλοῦ Πρωθυπουργοῦ Ρόμπερτ Χὼκ καὶ ἄλλων ἐπισήμων.

Ἀλλὰ ἡ παρουσία τοῦ Ἑλληνος Προέδρου τῆς Δημοκρατίας εις Αυστραλίαν, καὶ μάλιστα κατὰ τὰ εγκαίνια Έκθεσεως με ἀρχαιολογικὰ εύρηματα ἀπὸ τὴν Μα-

κεδονίαν, προεκάλεσε τὴν κινητοποίησιν τῆς ἐκεῖ ὀλιγαριθμοῦ, ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν, παροικίας Σκοπιανῶν. Αὐτοί, γαλουχημένοι με τὸ ψεῦδος, ὅτι εἶναι οἱ Μακεδόνες καὶ ἡ Μακεδονία εἰς αὐτοὺς ἀνήκει, καὶ ὀργανωμένοι ἐπεχείρησαν προγραμματισμένως, με θορυβώδη ἔξω ἀπὸ τὸ Μουσείον συγκέντρωσιν, φωνασκίας καὶ ἐκδήλους ἀπειλητικὰς διαθέσεις, κατὰ κάποιον τρόπον νὰ ματαιώσουν τὴν ἐκδήλωσιν. Εἶχον προσέλθει βεβαίως ἐκεῖ καὶ πᾶμπολλοὶ Ἑλληνες τῆς Μελβούρνης, αὐτοὶ με πολλιτισμένον, ἑλληνικόν, τρόπον, χωρὶς νὰ δημιουργοῦν προβλήματα, ἀπλῶς πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς τῶν Πατρίδος καὶ διὰ νὰ παραστοῦν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς Έκθεσεως.

Παρὰ τὸν ἐμφανέστατον κίνδυνον δημιουργίας ἐπεισοδίων ἀπὸ τὰς ἐναντίον τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἀποδοκιμασίας καὶ ἐκδηλουμένας ἀπειλητικὰς διαθέσεις τῶν συγκεντρωθέντων Σκοπιανῶν, ἡ στάσις τῶν Αυστραλιανῶν Ἀρχῶν ὑπῆρξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὸ ὀλιγώτερον, μὴ προσήκουσα. Ἡ ἐκεῖ παρούσα ἔφιππος Ἀστυνομικὴ δύναμις, ἀντὶ νὰ διαλύσῃ ἢ ἔστω ἀπωθήσῃ, ὡς ὄφειλε, τοὺς ἀσημονοῦντας Σκοπιανοὺς εἰς ἀπόστασιν ἀσφαλείας διὰ τοὺς εἰς τὸ Μουσείον προσερχομένους, περιορίσθη εἰς τὸ νὰ παρεμβληθῆ μετὰ τῶν ταραχοποιῶν Σκοπιανῶν καὶ τῶν εἰρηνικῶς συγκεντρωθέντων Ἑλλήνων, ἀπλῶς πρὸς πρόληψιν τῶν μετὰ αὐτῶν συμπλοκῶν. Ἔτσι, ὅταν προσῆλθεν ἐκεῖ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, οἱ μὲν συγκεντρωθέντες Ἑλληνες τοῦ ἐπεφύλαξαν θερμοτάτην ὑποδοχὴν, ἐνῶ συγχρόνως οἱ ὀργανωμένοι Σκοπιανοί, με θορυβώδεις ἐκδηλώσεις, ὕβρεις καὶ ἀπειλὰς ἐναντίον του, ἐδημιούργησαν ἀληθῆς πανδαιμόνιον· με τὴν ἐπιτόπιον Ἀστυνομικὴν δύναμιν παγερῶς παρακολουθοῦσαν καὶ ἀδιαφοροῦσαν διὰ τὰ συμβαίνοντα, πρᾶγμα βεβαίως ποὺ δὲν συνιστᾷ συμπεριφορὰν Κράτους πολιτισμένου ἐναντὶ ξένου ἡγέτου, ἐπισήμως ἐπισκεπτομένου τὴν χώραν!

Ἀλλὰ ἡ ἀβελτηρία δὲν ἐβάρυνε μόνον τὴν ἐπιτόπιον Ἀστυνομικὴν δύναμιν. Ἡ στάσις καὶ τῶν Αυστραλιανῶν Πολιτικῶν Ἀρχῶν ὑπῆρξεν ἐπίσης ἀήθης. Πράγματι, τέσσαρα ὑπῆρξαν τὰ σημειωθέντα ἐπὶ τοῦ προκειμένου κρούσματα:

ΠΡΩΤΟΝ

Ἦδη τὴν προτεραίαν, 23ην Νοεμβρίου (1988), εἶχε παρατεθῆ εἰς Καμπέρραν ἐπίσημον γεῦμα τοῦ Αυστραλοῦ Πρωθυπουργοῦ Hawke πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑλληνος Προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Ὅπως γίνεται σὲ τέτοιες περιπτώσεις εἶχαν ἀνταλλαγῆ προηγουμένως τὰ κείμενα τῆς κατὰ τὸ γεῦμα προσφωνήσεως

τοῦ Αυστραλοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τῆς ἀντιφωνήσεως τοῦ Ἑλληνος Προέδρου. Ὅταν ἐγίνεν ἐτοι γνωστὴ ἡ μέλλουσα ἀντιφώνησις τοῦ Ἑλληνος Προέδρου, ἠξιώθη ἀπὸ Αυστραλιανῆς πλευρᾶς νὰ ἀπαλειφθοῦν ἐκ τοῦ κειμένου τῆς αἰ ἀναφορὰ εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὸ ἐπίπλαστον Μακεδονικόν. Ἀλλὰ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἠρνήθη κατηγορηματικῶς κάθε περικοπὴν, διεμήνυσε δὲ ρητῶς εἰς τοὺς Αυστραλοὺς, ὅτι, ἐὰν ἐπιμένουν εἰς τὴν ἀήθη λογοκρισίαν τῆς ἀντιφωνήσεώς του, αὐτὸς θὰ διακόψῃ ἀμέσως τὴν ἐπίσκεψίν του καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἀπειλὴ ἐσυνέτισε τοὺς ἀσημονοῦσαντας καὶ ἡ ἀντιφώνησις ἐξεφωνήθη ἀκεραία, χωρὶς περικοπὰς, ὡς ἦτο.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Τὰ ἴδια συνέβησαν καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὰ ἐγκαίνια τῆς Έκθεσεως «Αρχαία Μακεδονία» εἰς Μελβούρνην ὀμιλίαν τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ἡ ὁποία εἶχε καὶ αὐτὴ προανακοινωθῆ εἰς τοὺς Αυστραλοὺς. Διότι, ὅταν αὐτὸς, ἀντιπαρερχόμενος τίς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, προκλήσεις καὶ τίς ἀπειλὰς τοῦ Σκοπιανοῦ συρφετοῦ εἰσηλθεν εἰς τὸ Μουσείον διὰ τὰ ἐγκαίνια, οἱ ἐκεῖ Αυστραλοὶ ἀρμόδιοι ἠξίωσαν καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπάλειψιν ἀπὸ τὴν ὀμιλίαν τῶν ἱστορικῶν τῆς ἀναφορῶν! Ὁ Χρήστος Σαρτζετάκης ἀπήντησεν ἐκ νέου, ὅτι λογοκρισίαν δὲν δέχεται καὶ ἐξεφώνησε τὴν ὀμιλίαν ὡς εἶχε, χωρὶς περικοπὰς.

ΤΡΙΤΟΝ

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς τῶν ἐγκαίνιων ὑπεδείχθη ἀπὸ Αυστραλιανῆς πλευρᾶς εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ὅπως διὰ λόγους προσωπικῆς του ἀσφαλείας ἐξέλθῃ τοῦ Μουσείου ἀπὸ ὀπισθίαν εἴσοδον τοῦ κτηρίου καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν κυρίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰσέλθῃ εἰς αὐτό. Καὶ λόγοι μὲν ἀσφαλείας ὄντως συνέτρεχον ἐν ὄψει τῶν ἐκδηλουμένων ἀπειλητικῶν διαθέσεων τῶν ἀσημονοῦντων Σκοπιανῶν. Ὅμως εἶναι ἄδηλον, ἐὰν ἡ πρότασις διετυπώθη ὄντως διὰ αὐτό, ἢ διὰ νὰ ἀποφευχθῆ χαιρετισμὸς τοῦ Ἑλληνος Προέδρου, ὅταν ἐξῆρχετο, πρὸς τὸ μέγα πλῆθος τῶν συγκεντρωμένων ὀμοεθνῶν του, οἱ ὁποῖοι καὶ εἶχον ἐγκαταστήσει πρὸς τοῦτο ἐκεῖ ὕπαιθριως μικροφωνικὴν μετὰ μεγαφῶνων ἐγκατάστασιν καὶ ἐνδεχομένως, κατὰ τὴν λογικὴν τῶν Αυστραλῶν, ὀξυνθοῦν ἐντεῦθεν τὰ πνεύματα. Ὁ Χρήστος Σαρτζετάκης φυσικὰ ἀπέρριψεν ἀσυστητὴ τὴν ἀνοίκειον πρότασιν, εἰπὼν χαρακτηριστικῶς, ὅτι δὲν θὰ φύγῃ ὡς διαρρήκτης ἀπὸ ἄλλην εἴσοδον. Καὶ ἐξῆλθε κανονικῶς, ἐχαίρησε δὲ καταλλήλως ἀπὸ τοῦ μικροφῶνου τὸ μέγα πλῆθος τῶν συγκεντρωμέ-

νων Ἑλλήνων. Τότε μάλιστα, ἐπειδὴ εἶδε τοὺς Σκοπιανοὺς, νὰ ἐπισειοῦν, μετὰ τῶν ἄλλων, ἓνα ἀρκετὰ μεγάλο πλακάτ μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν Sartzetakis, your mother was not Greek, she was Macedonian (δηλαδή, «Σαρτζετάκη, ἡ μητέρα σου δὲν ἦτο Ἑλληνίδα, ἦτο Μακεδόνισσα»), ἀνεφέρθη εἰς τὸ γεγονός καί, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Σκοπιανοὺς, παρετήρησε my mother was Greek, because she was Macedonian (δηλαδή, «ἡ μητέρα μου ἦτο Ἑλληνίδα, διότι ἦτο Μακεδόνισσα»), προκαλέσας θύελλαν ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀτελεῦτητες ἐπευφημίαις τῶν συγκεντρωμένων Ἑλλήνων.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἐκείνης ἡμέρας (24.11.1988) παρετέθη εἰς τὸν Ἑλληνα Πρόεδρον ἐπίσημον δεῖπνον εἰς ξενοδοχεῖον τῆς Μελβούρνης ἀπὸ τὸν Κυβερνήτην τῆς Βικτωρίας McCaughey. Ἐξω ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον εἶχαν προηγουμένως καὶ πάλιν συγκεντρωθῆ ὀργανωμένοι ἑκατοντάδες Σκοπιανῶν, φωνασκοῦντες καὶ ἐκδηλοῦντες ἀπειλητικὰς διαθέσεις ἐναντίον τοῦ Ἑλληνος Προέδρου, χωρὶς καὶ πάλιν ἡ Ἀστυνομία νὰ παρέμβῃ καὶ διαλύσῃ ἢ ἔστω ἀπωθήσῃ, ὅπως στοιχειωδῶς ἐπεβάλλετο, εἰς ἀπόστασιν ἀσφαλείας τοὺς ἀσημονοῦντας. Τότε δὲ πρὸ τῆς προσελεύσεώς του εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐνημερώθη ἐπισήμως ἀπὸ Αυστραλιανῆς πλευρᾶς διὰ τὰ συμβαίνοντα ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας μετὰ τὴν ὑπόδειξιν, ὅπως διὰ λόγους ἀτομικῆς του προστασίας μὴ προσέλθῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἀπὸ τὴν κυρίαν εἴσοδον αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ὑπόγειον, εἰς τὸ ὁποῖον μετὰ ὄρους ἀσφαλείας ἤμποροῦσε ἀπὸ τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς τοῦ κτηρίου νὰ εἰσέλθῃ τὸ φέρον τὸν Πρόεδρον αὐτοκίνητον. Εἰς τὴν ἰταμίην ὑπόδειξιν ὁ Χρήστος Α. Σαρτζετάκης ἔδωκεν ἀμέσως τὴν ἀπάντησιν, ὅτι, κατὰ λέξιν, «ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας εἰς κάθε περίπτωσιν μόνον ἀπὸ τὴν κυρίαν εἴσοδον εἰσέρχεται καὶ δὲν πτοεῖται ἀπὸ τοὺς κινδύνους, τὴν δὲ εὐθύνην τῆς προστασίας του ἔχουν ἐν προκειμένῳ ἀκεραίαν μόνον αἱ Αυστραλιανὰ Ἀρχαί». Καὶ πράγματι προσῆλθε διὰ τοῦ αὐτοκινήτου καὶ εἰσηλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον διὰ τῆς κυρίας εἰσόδου του. Ἀλλὰ κατὰ τὴν προσέλευσιν αὐτὴν ἐδέχθησαν αὐτὸς καὶ ἡ ἀκολουθία του ἐπίθεσιν ἐξαγριωμένων Σκοπιανῶν, με ριπτόμενα ξύλα, πέτρες καὶ διάφορα ἄλλα ἀντικείμενα. Ἐνας Ἑλληνας ἀστυνομικὸς τῆς ἀκολουθίας τοῦ Προέδρου ἐπλήγη, εὐτυχῶς ἐλαφρῶς, κατὰ κεφαλὴν, με ἀποτελέσμα νὰ σπᾶσουν τὰ γυαλιά του».

Τα σχόλια δικὰ σας.....

Ο κος Χρήστος Σαρτζετάκης